

Parochie	1
In de pen	6
Samenleving	8
Klapstoel	9
Kerk	10
Buitenland	11
Dossier	12
Varia	14
Op·tocht	16
Mensen	17
Bisdom	18
Podium	20

COLUMN

Bert CLAERHOUT

Hoe relevant is Vaticanum II voor deze tijd?

„Bijna vijftig jaar geleden, op 11 oktober 1962, opende de toenmalige paus Johannes XXIII in Rome het Tweede Vaticaans Concilie. Het was een historische gebeurtenis die sindsdien de rooms-katholieke Kerk is blijven beroeren. Het sleutelwoord van Johannes XXIII luidde *aggiornamento*. Daarmee bedoelde hij dat hij de Kerk bij de tijd wilde brengen, zowel door te reflecteren over haar gedachtegoed en haar taken, als door het moderniseren van haar structuren. De meningen of Rome daarin uiteindelijk is geslaagd, zijn verdeeld.

Vijftig jaar is niet alleen een lange periode, tussen 1962 en 2012 is de maatschappij ook ingrijpend veranderd. Hedendaagse jongeren kunnen zich onmogelijk het massale enthousiasme voorstellen toen, amper drie maanden na zijn pausverkiezing, de 78-jarige goedlachse Johannes XXIII op 25 januari 1959 tot ieders verrassing een nieuw concilie afkondigde. De hele samenleving voelde er zich bij betrokken en de verwachtingen waren hooggespannen. Naarmate 11 oktober 2012 nadert, zullen onze media op dat bijzondere tijds-moment wellicht uitvoerig terugblikken.

In Frankrijk, waar ondanks de secularisatie nog altijd een stevig netwerk van katholieke intellectuelen bestaat, heeft de Kerk het najaar niet afgewacht om over Vaticanum II te reflecteren. Het aantal nieuwe publicaties over het concilie is niet meer bij te houden. Eind maart kwamen in Lourdes ook ruim 2.600 gelovigen bijeen – van wie driekwart leken – voor een studieweekend. De opzet was de betekenis van de concilieteksten voor deze tijd te herontdekken. Kardinaal André Vingt-Trois, de aartsbisschop van Parijs, legde de band tussen de conciliedocumenten en de Nieuwe Evangelisatie. Hij riep de gelovigen op uit de concilieteksten het nodige vertrouwen te putten om maatschappelijk en politiek verantwoordelijkheid op te nemen.

Voor vele jongeren was het een eerste kennismaking met het ideeëngoed van Vaticanum II. Een 22-jarige student vertelde na afloop aan de Franse krant *La Croix* dat hij nu beter begrijpt waarom sommige kerkelijke praktijken op het concilie ter discussie werden gesteld. Een 32-jarige vrouw ontdekte dat het op het concilie om meer ging dan alleen liturgie. Een 42-jarige catecheseverantwoordelijke leerde vooral welke de rode draad is door de diverse conciliedocumenten en welke klemtonen de Kerk legt.

De bijeenkomst in Lourdes lijkt een interessante denkoefening die ook ons te wachten staat. De uitdaging voor de Kerk is hoe ze de huidige internetgeneratie de actualiteit van Vaticanum II kan bijbrengen. Geen makkelijke opgave, onder meer omdat de meningen over de verwezenlijkingen van het concilie en de manier waarop het gedachtegoed in de praktijk werd gebracht, allesbehalve eensluidend zijn. Sommigen benadrukten in het verleden de noodzakelijke vernieuwingen, anderen de continuïteit. Daardoor ontstond er een parallelle lezing van teksten, naargelang we te maken hadden met vooruitstrevende of meer behoudsgezinde kerkleiders en theologen. Dat leidde bij een deel van de kerkelijke achterban tot gevoelens van ontgoocheling en ongenoegen, bij anderen tot verkramping en in Rome tot meer centralisme. De polarisatie werd er alleen maar groter door.

Bij de komende discussies over Vaticanum II moeten we er terdege rekening mee houden dat de tijdgeest van het begin van de jaren 1960 niet met de huidige kan worden vergeleken. In een cultuur die in grote mate afscheid heeft genomen van het christendom, luidt de vraag niet zozeer meer hoe en in welke mate de Kerk een openheid naar de moderne cultuur kan creëren, dan wel wat het betekent een minderheidskerk te zijn in een areligieuze cultuur. Dát is de realiteit waarin we anno 2012 ons geloof moeten waarmaken. Het zou dan ook nuttig zijn de concilieteksten vanuit die optiek te herlezen.„

LEZERSBRIEVEN

Reageren op artikelen in deze krant? U kan schrijven of mailen (met vermelding van uw naam en adres) naar: KERK & leven, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen of lezersbrieven@kerknet.be

Gemiste kans

KERK & leven, 22 FEBRUARI 2012

Het artikel *Fenomeen van één generatie* stond stil bij een reflectie van Bart Latré die terugkeek op de periode waarin de bevrijdingstheologie vooral in Latijns-Amerika voet aan de grond kreeg en toen er ook in Vlaanderen en Nederland een zekere verbondenheid mee bestond. Het artikel zelf rept echter met geen woord over het begrip 'bevrijdingstheologie', wat me weinig moedig lijkt. U publiceert wel een foto van Joannes-Paulus II op bezoek in Nicaragua, wat toch lezertjes misleidend is.

Hoewel deze paus voor velen een 'sterke figuur' was, was het toch vooral het kerkelijke gezag dat de bevrijdingstheologie monddood maakte. Ook de Belgische kerkleiding – met uitzondering van een handvol consequente priesters – zocht gewoontegetrouw de middenweg op en had niet de moed om mee betekenis en sturing te geven aan dit kwetsbare, maar o zo bijzondere tijdsmoment.

Het was natuurlijk een bijzonder moeilijk en complex thema, want hoever ga je in je strijd voor de rechten van de armen? Bovendien was er het 'Reaganspook', door Dom Helder Camara omschreven als: „Als ik geld geef aan de armen, ben ik een heilige. Maar als ik vraag waarom zij arm zijn, noemen ze mij een communist.“ We kunnen ons afvragen of we daardoor niet een groep bewuste jongeren in de Kerk

hebben kwijtgespeeld. Ook uw bijdrage geeft blijk van een al te bezadigde geest. Het had ook een eerbetoon kunnen zijn aan die bijzondere (ook Vlaamse) priesters die radicaal hun solidariteit betuigden met de Latijns-Amerikaanse armen. Een gemiste kans.

Arnold SCHAEK-BUYST, Zoersel

Paul Schotsmans

KERK & leven, 7 MAART 2012

In uw dossier *Technologie, vriend of vijand van de mens?* is Paul Schotsmans ervan overtuigd dat het gebruik van anticonceptie nage-nog vanzelfsprekend is in een wereld waarin tienerseksualiteit zo actueel is, al is het maar om het grotere kwaad (abortus) te voorkomen. Die stelling wordt tegengesproken door de feiten. Jaarlijks worden er in ons land maar liefst 20.000 abortussen geregistreerd. En dan zwijgt men nog over de achthonderd die op kosten van onze sociale zekerheid in het buitenland gebeuren.

Onderzoek van wat na de campagnes voor contraceptie gebeurt, toont aan dat abortussen bij ons opvallend toenemen na zo'n anticonceptiecampagnes. In Engeland, waar de gratis contraceptiecampagne is afgeschaft, is het aantal abortussen dan weer niet toegenomen. Met andere woorden, het axioma 'abortussen vermijden door anticonceptie' is vals. Uitgerkend het aanbieden van anticonceptie maakt dat

jongeren experimenteren, risico's nemen doordat ze zich veilig wanen, en daardoor in een situatie van ongewenste zwangerschap terecht komen.

Eerbied voor mekaars vruchtbaarheid, dat waarderen en de juiste plaats geven in het aangegane verbond van het huwelijk: dat is het wat tegen de hedendaagse hedonistische mentaliteit in moet worden verkondigd. Laten we hopen dat Paul Schotsmans, net als zijn patroonheilige destijds, tot inzicht en bekering komt.

Paula SCHOLIERS, Duffel

Kinderdoopsels

KERK & leven, 14 MAART 2012

Mijn compliment aan priester Stefaan Franco voor zijn bijdrage over het kinderdoopsel. Het is vlot geschreven en de inhoud is gebaseerd op logica, op het woord Gods en de kerkelijke traditie ter zake. Bovendien weerlegt hij veel gehoorde misvattingen. Deze bijdrage is een goed voorbeeld voor alle Theo's die hun opwachting maken in uw interessante rubriek over geloofsvragen. Meer van dat.

Gilbert KNUYT, Bilzen

Liturgische gewaden

KERK & leven, 14 MAART 2012

Ik las in de lezersrubriek de brief *Eenvoud en soberheid* van Leo Claris. De inspiratie en de bedoeling

van de auteur zijn ongetwijfeld terecht. Eenvoud en soberheid zijn uitdagingen voor de christenen van deze tijd. Toch wil ik er graag de aandacht op vestigen dat de bedienaren van de liturgie in naam van de Heer handelen. Een priesterwijding is een bij uitstek verheven sacrament. De bisschop die een nieuwe kandidaat in het ambt bevestigt, handelt werkelijk in opdracht en in naam van de Hogepriester bij uitstek: de Verrezen en Verheerlijkte Christus.

Zoals een icoon naar de Heer verwijst, zo verwijst ook de gewijde dienaar naar Diegene in wiens naam hij handelt en niet naar zichzelf. De liturgische gewaden hebben dan ook een betekenis die zinvol aansluit bij de verheven werkelijkheid van het sacrament. Dat alles heeft dus niets te maken met uiterlijk vertoon en zeker ook niet met een gebrek aan soberheid.

Overigens ben ik ervan overtuigd dat onze bisschoppen, ieder volgens hun charisma, een Dom Helder Camara zijn – mensen die dag in dag uit hun eigen plannen opzijzetten om in Christus' voetsporen te treden en hun medechristenen voor te gaan. En dit in een tijd waarin het de Kerk vaak erg moeilijk wordt gemaakt. Het ideaal van Charles de Foucauld, *crier l'évangile par notre vie*, het evangelie uitschreeuwen door ons leven, pas ik zonder aarzelen op onze herders toe.

Ria GEYSEN, Sint-Amandsberg

Colofon

KERK & leven
Halewijnlaan 92
2050 Antwerpen
www.kerkenleven.be
KERK & leven is een uitgave van
Studiecentrum Kerk en Media vzw

VERANTWOORDELIJKE

UITGEVER
Filip Debruyne
De parochie is verantwoordelijk
voor de eigen teksten

REDACTIE

Algemene redactie
tel. 03 210 08 40
fax 03 210 08 49
redactie.kerkenleven@kerknet.be

Hoofdreducteur

Bert Claerhout

Eindredacteur

Peter Gordts

Redacteurs

Erik De Smet, Nicole Lehoucq,
Ilse Van Halst, Jozefien Van Huffel

Lieve Wouters

Redactiesecretariaat & Optocht

Martine Croonen
secretariaat.kl@kerknet.be

Diocesane redactie Antwerpen

Persdienst Bisdom Antwerpen
Schoenmarkt 2
2000 Antwerpen
tel. 03 202 84 30 (van maandag tot
woensdagmiddag)
fax 03 202 84 31

redactie.bisdom.antwerpen@kerknet.be

Diocesane redactie Brugge

Persdienst Bisdom Brugge
Heilige Geeststraat 4
8000 Brugge
tel. 050 33 59 05
fax 050 34 14 32
persdienst.bisdom.brugge@kerknet.be

Diocesane redactie Gent

Eveline Coppin
Bisdomplein 1
9000 Gent
tel. 09 225 16 26
fax 09 223 39 59
eveline.coppin@kerknet.be

Diocesane redactie Hasselt

Persdienst Bisdom Hasselt
Vrijwilligersplein 14
3500 Hasselt
tel. 011 28 84 58
fax 011 28 84 78
persdienst@bisdomhasselt.be

Diocesane redactie Mechelen-Brussel

Pers- en informatiedienst
Wollemarkt 15
2800 Mechelen
tel. 015 21 65 01
fax 015 20 94 85
aartsbisdom@kerknet.be

VORMGEVING

Grafisch ontwerp
Catapult, Antwerpen

Lay-out & Zetwerk

Patrick Claessens

PUBLICITEIT

Trevi Plus
Leopold II laan 53
1080 Brussel
tel. 02 428 21 03
fax 02 428 37 55
katrien.lannoo@treviplus.be
www.treviplus.be

DIENST PAROCHEBLADEN

tel. 03 210 08 30 - fax 03 210 08 36

ABONNEMENTEN

Abonnementen en adreswijzigingen uitsluitend via de parochie

DRUKKERIJ

NV Halewijn

© copyright

Alle teksten, foto's en beeldmateriaal uit KERK & leven zijn auteursrechtelijk beschermd. Zonder toestemming van de uitgever mogen ze op geen enkele wijze worden verspreid. De uitgever is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de advertenties. Lezersbrieven moeten naam en adres vermelden. De redactie behoudt zich het recht teksten in te korten of te weigeren.